

جنبشی که به ضدخود بدل شد

۲۴ تیر ۱۴۰۱ ساعت ۱۵:۴۵

مردم عادی به علاوه مردان مسلح از مشروطه و الزامات آن چیزی نمی‌دانستند. حرکات آنان تابع احساسات بود و با نظام استبدادی بیش‌تر سنخیت داشت تا نظام مشروطه عوام فریبی بر هر چیز دیگر سبقت گرفته بود

یکی از دلایل شکست یا ناکامی مشروطه، عدم مردمی بودن آن بود. بخشی از این موضوع به دلیل ناشناخته بودن ماهیت واقعی مشروطه در نزد مردم و نگاه احساساتی به آن بود. وضعیتی که در بسیاری از موارد منجر به بهره‌برداری و سواستفاده برخی از توده‌های مردمی نیز شده بود.

«روال جنبشی که قرار بود برای تحقق حقوق مردم فعالیت نماید به سرعت به ضد خود بدل شد. مردم عادی به علاوه مردان مسلح از مشروطه و الزامات آن چیزی نمی‌دانستند. حرکات آنان تابع احساسات بود و با نظام استبدادی بیش‌تر سنخیت داشت تا نظام مشروطه. عوام فریبی بر هر چیز دیگر سبقت گرفته بود، به قول هدایت از صد تن مردم نود نفرشان نمی‌دانستند مشروطه چیست، باز هم به ادعای او به مردم وعده داده می‌شد در مشروطه نانی به دو زرع درازی و کبابی با یک وجب پهنا داده خواهد شد. شاید چنین وعده خاصی داده نشده بود، اما واقعیت این است که مردم را به وعده‌هایی خالی از حیز امکان به دنبال سراب می‌فرستادند و احساسات بر عقلانیت چیره شده بود. اقشار حاشیه‌ای اجتماع در این میان نقش بسیار مخربی ایفا می‌کردند. این دسته‌های مفلوک که در شهرهای بزرگ پراکنده بودند و به امید به دست آوردن لقمه نانی پرسه می‌زدند و مشاغل پست را در اختیار داشتند، از فضای به دست آمده بهره بردند. هر کس می‌توانست اسلحه‌ای به دست می‌گرفت و از دیگران اخاذی می‌کرد...»

منبع: حسین آبادیان، بحران مشروطیت در ایران، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی، ۱۳۸۳، ص ۷۴

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۴۸۸۲۶/بدل-ضدخود-جنبشی>